

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

V. An detur Actus indifferens?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

complevit, solum actum internum explicare, sed tenetur etiam explicare actum externum, propter dicta *num. 30.* Et hæc est certa, atque omnimodis tenenda, præsertim post Decretum Alexandri VII. ibidem allegatum. Nec obitat, quòd circumstantiæ peccatorum aggravantes, juxta multos Doctores non sint necessariò explicandæ in Confessione Respondetur enim, peccatum externum etiam specie morali differre ab interno; cum prima & generica peccatorum divisio sit in peccata cordis, oris, & operis: unde & aliud moraliter est, voluntas occidendi hominem; & aliud, actualis occisio hominis.

35. Num autem actus exterior & interior sint unum vel duo peccata, eò quòd habeant duplicem malitiam distinctam, est Quaestio magis Theologica, & speculativa. Poteest tamen breviter dici, quòd licet actus exterior & interior sint duo peccata partialia, quatenus uterque actus in se ipso formaliter consideratus habet propriam suam malitiam; nihilominus tamen sint unum peccatum totale, quatenus sunt ad invicem subordinati, & naturaliter connexi: nam actus exterior naturaliter subordinatur interiori, à quo pendet in suo esse, & vicissim actus interior pendet ab exteriori, tanquam ab objecto, & ultimo suo complemento.

Id amplius declaratur.

Q U Æ S T I O V.

An detur Actus Indifferens?

36. **A**Dvertendum, quòd per *Actum indifferentem* in proposito intelligatur ille, qui nec bonus est, nec malus in genere moris; ac proinde neque speciali laude & præmio dignus, neque vituperio aut supplicio. Unde Actus indifferentis mediat inter actum moraliter bonum, & inter actum moraliter malum, seu peccaminosum.

Actus indifferentis, quid?

37. CONCL. I. Certum est, plures dari actus etiam in individo, qui nec boni sunt, nec mali, propter inadvertentiam, & defectum actualis deliberationis, ac proinde hac ratione indifferentes; uti sunt, ex inadvertentia & imaginatione quadam movere manum, fricare barbam, levare festucam, &c. & præsertim innumeri tales dantur in pueris. Et tales Actus indifferentes dari, admittit pariter Doctor Angelicus *1. 2. q. 18. art. 9.*

Certum est, dari actus indifferentes ob defectum deliberationis.

de

deijs autem non esse quæstionem inter Theologos, notat Scotus in 2. dist. 41. ante solutionem argumentorum, cum defectu deliberationis non sint Actus humani, sed extra genus moris. Igitur loquendo de Actibus humanis liberè, & cum advertentia rationis elicitis, sit

Dantur in-
super Actus
humani in-
differentes;

38. CONCL. II. Dantur insuper Actus humani indifferentes, qui nec boni, nec mali sunt in genere moris, etiamsi liberè & cum advertentia rationis eliciantur. Ita Doctor Subtilis cit. dist. 41. D. Bonaventura 2. dist. 41. art. 1. quæst. 3. Alensis, & quamplures Theologi, quamvis etiam non pauci oppositum teneant. Probatum Conclutio in primis auctoritate S. Hieronymi, Epist. 89. ad S. Augustinum sic scribentis: *Bonum est continentia, malum luxuria: inter utrumque indifferens est ambulare, manibus capitis purgamenta projicere, sputis rheumata jacere: hoc nec bonum, nec malum est; sive enim feceris, sive non feceris, nec justitiam habebis, nec injustitiam.* Hæc ille. Confirmatur. Quia nulla datur obligatio referendi quemcunque actum in finem honestum; ergo potest dari Actus indifferens. Probatum assumptum: tum quia nullibi legitur talis obligatio, simulque ea admodum foret dura & difficilis naturæ humanæ, ejusque fragilitati, propter innumera hujus vitæ impedimenta, occupationes, atque distractiones. Tum quia alioquin actus ex objecto indifferentes, & in bonum finem non relati, ut putà moderate comedere, ambulare, purgamenta è naribus projicere, &c. non factâ aliâ bonâ intentione, forent hoc ipso mali, & peccata saltem venialia, ac proinde essent materia sufficiens Sacramenti Pœnitentiæ, & Confessionis: hoc autem est contra praxin prudentum Confessariorum, & communem sensum Fidelium; ergo.

An homo
teneatur
omnem ac-
tum diri-
gere in fi-
nem hone-
stum?

39. Objicitur tamen afferendo præcipuum fundamentum adversæ sententiæ. Tenetur homo quemcunque actum ex deliberatione procedentem dirigere in finem honestum; ergo nequit dari Actus indifferens, sed erit vel bonus, si dirigatur in finem honestum, vel malus, si non dirigatur. Probatum antecedens: quia tenemur diligere Deum ex toto corde, & in tota anima nostra, Matth. 22. cum concordantijs: atqui hoc præceptum non observat is, qui scienter ac deliberatè exercet actum indifferentem absque ulteriori relatione in Deum. Resp. Negando antecedens: id namque videtur esse contra communem sensum hominum; vix enim ullus est, qui quando lavat faciem, aut exspuit, aliâque similia opera ex se indifferentia exercet,

sogi-

cogitet, se teneri ad apponendum semper bonum finem, non obitante, quod valde consultum, simulque meritorium, & laudabilissimum sic ipsum apponere. Ad probationem antecedentis dicitur, præcepto diligendi Deum super omnia, in hac vita satisfieri certis actibus positivis supernaturalibus, & abstinentiâ ab actibus dilectioni Dei oppositis, simulque observatione mandatorum Dei, juxta illud Salvatoris Joan. 14. *Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est, qui diligit me.*

QUÆSTIO VI.

Quid requiratur, ut Actus Humani boni sint meritorij vitæ æternæ?

40. **A**dvertendum I. Meritum ut sic benè definiri, dicendo: Meritum, *Meritum est actus laudabilis, exigens aliquo modo collationem præmij.* Dicitur, *actus laudabilis*: quia per actus peccaminosos non meremur præmium, sed potius supplicium. Simulque per hoc indicatur, quod actus meritorius debeat esse liber, & moraliter bonus; nam per ea, quæ naturaliter & necessariò eveniunt, nec laudem meremur, nec vituperium.

41. Advertendum II. Meritum ut sic communiter dividi à Theologis in Meritum de condigno, quod propriè & absolute meritum dicitur; & in Meritum de congruo, quod dicitur meritum secundum quid duntaxat, & cum addito ly, *de congruo.* Meritum de condigno generatim illud est, quod habet condignitatem & æqualitatem cum præmio: in quo sensu, loquendo de Merito de condigno vitæ æternæ, dicitur Sapient. 3. *Quoniam Deus tentavit eos, & invenit illos dignosse.* Et Apocal. 3. *Ambulabunt mecum in albis, quia digni sunt,* & alibi. Meritum de congruo illud dicitur, cui licèt desit talis condignitas & æqualitas, adhuc tamen congruum est, ut ex liberalitate remunerantis conferatur ipsi aliquod præmium. Et juxta hæc potest Actus moraliter bonus dividi in Actum meritorium de condigno, & de congruo: quod ut clariùs intelligatur, sit

42. **CONCL. I.** Ad Meritum de condigno vitæ æternæ, præter bonitatem moralem ipsius actus, requiritur insuper ex parte operantis Status vitæ, & Status gratiæ sanctificantis; ac proinde ad actum bonum de condigno meritorium vitæ æternæ hæc duo requiruntur necessariò. Ita certa, & communis Theologorum.

Ad meritum de condigno, ex parte operantis requiritur Status vitæ, & Status gratiæ.

E

43. Ubi